

בַּרְשָׁת

קוֹרַח

עַם אֹנֶקְלוּם וְרַע"י

פרשת קורח

במדבר פרק-טז

א וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קֹהַת
בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי
אַלִּיָּאָב וְאֹזָן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי
רְאוּבֵן:

וְאֶת־פִּלֵּג קֹרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קֹהַת בֶּן
לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אַלִּיָּאָב וְאֹזָן בֶּן

פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן:

וַיִּקַּח קָרַח. פִּרְשָׁה זֹו יִפֶּה נִדְרֶשֶׁת בַּמִּדְרֶשׁ
רַבִּי תִנְחוּמָא. וַיִּקַּח קָרַח. לָקַח אֶת עֲצָמוֹ
לְצַד אֶחָד לְהִיּוֹת נַחֲלָק מֵתוֹךְ הָעֵדָה
לְעֹזֵר עַל הַכְּהוֹנָה, וְזֶהוּ שֶׁתִּרְגְּמוּ אֶת־כָּל־
נַחֲלָק מִשְׁאֵר הָעֵדָה לְהַחֲזִיק בַּמַּחֲלֻקָּה
וְכֵן מָה יִקְחֵךְ לְבָד, לֹזֶקֶת אוֹתָךְ לְהַפְלִיגָךְ
מִשְׁאֵר בְּנֵי אָדָם. דְּבַר אַחֵר, וַיִּקַּח קָרַח,
מִשְׁךְ רֹאשִׁי סִנְהֶדְרָאוֹת שְׁבָהֶם בַּדְּבָרִים,
כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קַח אֶת אַהֲרֹן, קַחוּ עִמָּכֶם
דְּבָרִים: בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי. וְלֹא

הזכיר בן יעקב, שבקש רחמים על עצמו
שלא יזכר שמו על מחלוקתם, שנאמר
ובקהלם אל תחד כבודי, והיכן נזכר שמו
על קרח, בהתיחסם על הדוכן בדברי
הימים, שנאמר בן אביאסף בן קרח בן
יצהר בן קהת בן לוי בן ישראל: ודתן
ואבירם. בשביל שהיה שבט ראובן שרוי
בחייתם תימנה, שכן לקהת ובניו החונים
תימנה, נשתתפו עם קרח במחלוקתו, אוי
לרשע אוי לשכנו. ומה ראה קרח לחלוק
עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן

בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני
קהת על פי הדבור. אמר קרח, אחי אבא
ארבעה היו, שנאמר ובני קהת וגו', עמרם
הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך
ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את
השניה, לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני
לעמרם, והוא מנה נשיא את בן אחיו
הקטן מכולם, הריני חולק עליו ומבטל
את דבריו. מה עשה, עמד וכנס מאתים
וחמשים ראשי סנהדראות, רובן משבט
ראובן שכיניו, והם אליצור בן שדיאור

והביריו וכיוצא בו, שנאמר נשיאי עדה
קריאי מועד ולהלן הוא אומר אלה קרואי
העדה, והלבישן טליתות שכולן תכלת,
באו ועמדו לפני משה, אמרו לו, טלית
שכולה של תכלת חייבת בציצית או
פטורה, אמר להם חייבת, התחילו לשחק
עליו, אפשר טלית של מין אחר חוט אחד
של תכלת פטורה, זו שכולה תכלת לא
תפטור את עצמה: בני ראובן. דתן
ואבירם ואון בן פלת:

ב וַיִּקְרְאוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשֵׁים

מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חַמְשִׁים

וּמֵאֲתָיִם נְשִׂאֵי עֵדָה קָרָאִי

מִזֶּעַד אֲנָשֵׁי שָׁם:

וְקָמוּ לְאַפִּי מִשָּׁה וּגְבִרְיָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל

מֵאֲתָן וְחֲמִשִּׁין רַב־רֵבִי כֹנֶשֶׁתָּא מִעֲרֵעִי

זִמֵּן אֲנָשִׁין דְּשָׁמָא:

ג וַיִּקְנֻהֶלוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶחָדָן

וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם כִּי כָל

הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים וּבְתוֹכָם

יְהוָה וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהֵל

יְהוָה:

וְאֶת־כַּנְּשׁוֹ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן וְאָמְרוּ

לְהוֹן סָגִי לְכוֹן אֲרִי כָּל כְּנִשְׁתָּא כְּלָהוֹן

קְדִישִׁין וּבִינִיהוֹן שְׂרִיא שְׁכִנְתָּא דִּי

וּמָא דִּין אַתּוֹן מִתְרַבְּרִין עַל קְהֵלָא

דִּי:

רַב לָכֶם. הֲרֵבָה יוֹתֵר מִדְּאִי לְקַחְתֶּם

לְעִצְמֶכֶם גְּדוּלָּה: כֻּלָּם קְדוּשִׁים. כּוֹלָם

שמעו דברים בסיני מפי הגבורה: ומדוע
תתנשאו. אם לקחת אתה מלכות, לא
היה לך לברר לאחיד כהונה, לא אתם
לבדכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלהיך, כל
העדה שמעו:

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיַּפֵּל עַל פָּנָיו:

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיַּפֵּל עַל אִפְוָהוּ:

ויפל על פניו. מפני המחלוקת, שכבר זה

בידם סרחון רביעי, חטאו בעגל ויחל

משה, במתאוננים ויתפלל משה,

במרגלים ויאמר משה אל ה' ושמעו
מצרים, במחלוקתו של קרח נתרשלו
ידיו. משל לבן מלך שסרח על אביו ופיים
עליו אוהבו, פעם ושתיים ושלש, כשסרח
רביעית נתרשלו ידי האוהב ההוא, אמר
עד מתי אטריח על המלך שמא לא יקבל
עוד ממני:

ה וַיִּדְבֹּר אֶל קִנָּח וְאֶל כָּל
עֲדָתוֹ לֵאמֹר בִּקֹּר וַיִּדַּע יְהוָה
אֶת אֲשֶׁר לוֹ וְאֶת הַקְּדוֹשׁ

וְהִקְרִיב אֱלֹיוֹ וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַר

בּוֹ יִקְרִיב אֱלֹיוֹ:

וּמִלִּיל עַם קָרַח וְעַם כָּל כְּנַשְׁתָּהּ

לְמִימַר בְּצַפְרָא וַיְהוֹדַע יִי יֵת דְּכַשֶּׁר

לָהּ וַיֵּת דְּקַדִּישׁ וַיִּקְרַב לְקַדְמוֹהִי וַיֵּת

דִּי יִתְרַעֵי בֵּהּ יִקְרַב לְשִׁמוּשָׁה:

בִּקְר וַיִּדַּע זְגוּ'. עֵתָה עֵת שְׂכָרוֹת הוּא לָנוּ

וְלֹא נִכּוֹן לְהִרְאוֹת לְפָנֵינוּ, וְהוּא הִיָּה מִתְּכוּיִן

לְדַחֲוֹתָם שְׂמָא יַחֲזְרוּ בָהֶם: בִּקְר וַיִּדַּע ה'

אֵת אֲשֶׁר לוֹ. לְעִבּוּדָת לִוְיָהּ. וְאֵת

הקדוש. לכהונה: והקריב. אותם אליו,

והתרגום מוכיח כן, ויקרב לקדמוהי יקרב

לשימושיה. ומדרשו, בקר, אמר להם

משה, גבולות חלק הקב"ה בעולמו,

יכולים אתם להפוך בוקר לערב, כן תוכלו

לבטל את זו, שנאמר ויהי ערב ויהי בקר

ויבדל, כך ויבדל אהרן להקדישו וגו':

ו זאת עשו קחו לכם מחתות

קרח וכל עדתו:

דא עבידו סבו לכוון מחתין קרח וכל

כְּנִשְׁתָּהּ:

זאת עשו קחו לכם מחתות. מה ראה
לומר להם כך אמר להם, בדרכי העובדי
בוכבים ומזלות יש נימוסים הרבה
וכומרים הרבה וכולם מתקבצים בבית
אחד, אנו אין לנו אלא ה' אחד ארון אחד
ותורה אחת ומזבח אחד וכהן גדול אחד,
ואתם מאתים וחמשים איש מבקשים
בהונה גדולה, אף אני רוצה בכך, הא לכם
תשמיש חביב מכל, היא הקטורת החביבה
מכל הקרבנות, וסם המות נתון בתוכו שבו

נשרפו נדב ואביהוא, לפיכך התרה בהם,
והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש,
כבר הוא בקדושתו, וכי אין אנו יודעים
שמי שיבחר הוא הקדוש, אלא אמר להם
משה, הריני אומר לכם שלא תתחייבו, מי
שיבחר בו יצא חי וכולכם אובדים:
מחתות. כלים שחותין בהם גחלים, ויש
להם בית יד:

וּתְּנוּ בָּהֶן אֵשׁ וְשִׂימוּ עָלֵיהֶן
קִטְרֹת לִפְנֵי יְהוָה מִחֹר וְהָיָה

הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר יִהְיֶה הוּא

הַקָּדוֹשׁ רַב לָכֶם בְּנֵי לֹוִי׃

וְהָבוּ בְּהוֹן אֶשְׁתָּא וְשׂוֹיֵאוּ עֲלֵיהוֹן

קְטוֹרֶת בּוֹסְמִין קָדָם יְיָ מִחֵר וִיֵּהִי

גִּבּוֹר דִּיתְרַעֵי יְיָ הוּא קַדִּישׁ סִגִּי לְכוֹן

בְּנֵי לֹוִי׃

רב לכם בני לוי. דבר גדול אמרתי לכם.

ולא טפשים היו, שכך התרה בהם וקבלו

עליהם לקרב, אלא הם חטאו על

נפשותם, שנאמר את מחתות החטאים

האלה בנפשותם. וקרח שפקח היה מה
ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה
שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל
ששקול כנגד משה ואהרן, אמר, בשבילי
אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני
בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש,
שנאמר כל אלה בנים להימן, אמר, אפשר
כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני
ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה
חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים
ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש,

טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה לפי
שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה.: רב
לכם. דבר גדול נטלתם בעצמכם לחלוק
על הקב"ה:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל קִרְחַ שְׁמָעוּ
נָא בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקִרְחַ שְׁמָעוּ כְּעַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל קִרְחַ שְׁמָעוּ נָא בְנֵי יִשְׂרָאֵל.
הִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבָרִים רַכִּים, כִּיּוֹן
שֶׁרָאָהוּ קִשָּׁה עֲזוּרָה, אָמַר, עַד שֶׁלֹּא

יִשְׁתַּתְּפוּ שָׂאֵר הַשְּׁבֵטִים וַיֵּאבְדוּ עִמּוֹ,
אֲדַבֵּר גַּם אֵל כּוֹלֵם, הַתַּחִּיל לִזְרֹז בָּהֶם
שִׁמְעוּ נָא בְּנֵי לֹוִי:

ט הַמִּנֶּעֱט מִכֶּם כִּי הִבְדִּיל אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מִנְעֲדַת יִשְׂרָאֵל
לְהִקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו לַעֲבֹד
אֶת עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד
לִפְנֵי הָעֵדָה לְשָׂרְתָם:

הַזֶּעַר לְכוֹן אֲרֵי אֶפְרַיִם אֱלֹהֵי דִישָׁרָאֵל

יִתְּכוֹן מִכְּנֶשֶׁתָּא דִּישְׂרָאֵל לְקַרְבָּא

יִתְּכוֹן קְדָמוֹהִי לְמַפְלַח יְת פּוֹלְחֵן

מִשְׁכַּנָּא דִּי וּלְמַקָּם קְדָם כְּנֶשֶׁתָּא

לְשִׁמְשׁוּתָהוֹן:

וּלְעֲמוּד לִפְנֵי הָעֵדָה. לְשִׁיר עַל הַדּוּכָן:

וַיִּקְרַב אֹתָךְ וְאֵת כָּל אֲחֵיךְ

בְּנֵי לֹוי אֹתָךְ וּבִקְשׁוּתָם גַּם

כַּחֲנָה:

וְקָרַב יְתָךְ וְיֵת כָּל אֲחֵךְ בְּנֵי לֹוי עִמָּךְ

וְכַעַן אֶתֹּן בְּעֵן אֶף כְּהוֹנֵתָא רַבָּתָא:

וַיִּקְרַב אוֹתָךְ. לְאוֹתוֹ שִׁירֹת שֶׁהִרְחִיק

מִמֶּנּוּ שֶׁאֵר עֵדֶת יִשְׂרָאֵל:

יֵא לָכֵן אֶתָּה וְכָל עֲדַתְךָ

הַנִּעֲרִים עַל יְהוָה וְאַהֲרֹן מִה

הוּא כִּי (תִּלְוֶנּוּ) תִּלְיֶנּוּ עָלֶיךָ:

בְּכֵן אַתָּה וְכָל כְּנִשְׁתְּךָ דְּאַזְדַּמְנְתוֹן עַל

יִי וְאַהֲרֹן מִה הוּא אֲרִי אֶתְרַעֲמְתוֹן

עָלוֹהֵי:

לכן. בשביל כך, אתה וכל עדתך הנועדים
אתך על ה', כי בשליחותו עשיתי לך
בהונה לאהרן, ולא לנו הוא המחלוקת
הזו:

יב וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקַרֵּא לְדָתָן
וְלֹאֲבִירָם בְּנֵי אֶלְיָאָב וַיֹּאמְרוּ
לֹא נַעֲלֶה:

וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְמִקְרֵי לְדָתָן וְלֹאֲבִירָם
בְּנֵי אֶלְיָאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נִסְק:

וישלח משה וגו'. מכאן שאין מחזיקין

במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם
להשלימם בדברי שלום: לא נעלה. פיהם
הכשילם שאין להם אלא ירידה:

יג הַמַּעַט כִּי הֶעֱלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ
זֶבֶת חֶלֶב וְדָבַשׁ לְהַמִּיתָנוּ
בַּמִּדְבָּר כִּי תִשְׁתַּרֵּר עָלֵינוּ גַם
הַשְׁתַּרֵּר: (ס)

הַזֵּעִיר אֲרִי אֲסַקְתָּנָא מֵאֶרֶץ עֲבָדָא
חֶלֶב וְדָבַשׁ לְקַטְלוֹתָנָא בַּמִּדְבָּרָא אֲרִי

אֶת־בְּרִבְתָּהּ עֲלֵנָּה אֶף אֶת־בְּרִבָּהּ:

שני

אֶף לֹא אֶל אֶרֶץ זִבְתָּ חֶלֶב

וְדִבֶּשׁ הִבִּיאֹתָנוּ וְתִתֵּן לָנוּ

נַחֲלֹת שְׂדֵה וְכָרֶם הֵעֵינִי

הָאֲנָשִׁים הָהֵם תִּנְקֹר לֹא נַעֲלָה:

בָּרֶם לֹא לְאֶרֶץ עֲבָדָה חֶלֶב וְדִבֶּשׁ

אֶעֱלֶתְנָה וִיהִבְתָּ לָּנָה אַחֲסַנֶּת חֶקְלִין

וְכַרְמִין הָעֵינִי גִבְרִיא הָאִינוּן תְּשַׁלַּח

לְעֹרָא לֹא נִסְקָ:

ותתן לנו. הדבר מוסב על לא האמור

למעלה, כלומר לא הביאותנו ולא נתת

לנו נחלת שדה וכרם, אמרת לנו אעלה

אתכם מעני מצרים אל ארץ וגו', משם

הוצאתנו, ולא אל ארץ זבת חלב ודבש

הביאותנו, אלא גזרת עלינו להמיתנו

במדבר, שאמרת לנו במדבר הזה יפלו

פגריכם: העיני האנשים ההם תנקר וגו'.

אפילו אתה שולח לנקר את עינינו אם לא

נעלה אליך, לא נעלה: האנשים ההם.

כאדם התולה קללתו בחבירו:

טוֹוֹי־חַר לְמִשָּׁה מֵאֵד וַיֹּאמֶר אֶל

יְהוָה אֵל תִּפֹּן אֶל מִנְחָתָם לֹא

חֲמֹר אֶחָד מֵהֶם נִשְׁאַתִּי וְלֹא

הִרְעֵתִי אֶת אֶחָד מֵהֶם:

וַתִּקֶּף לְמִשָּׁה לַחֲדָא וַאֲמַר קָדָם יְיָ לֹא

תִּקְבַּל בְּרַעְוָא קוֹרְבִּנְהוֹן לֹא חֲמָרָא

דְּחַד מִנְהוֹן שְׁחָרִית וְלֹא אֲבֵאִישִׁית יִת

חֹד מִנְהוֹן:

וַיַּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד. נִצְטַעַר עַד לְמָאד: אֲלֹ
תִפֹּן אֶל מִנְחָתָם. לִפְנֵי פֶשֶׁטוֹ, הַקְטֹרֶת
שֶׁהֵם מִקְרִיבִין לִפְנֵיךָ מֵאֵחָר אֲלֹ תִפֹּן
אֲלֵיהֶם, וְהַמְדַּרְשׁ אֹמֵר, יוֹדֵעַ אֲנִי שֵׁישׁ
לָהֶם חֶלֶק בְּתַמִּידִי צָבוּר, אִף חֶלֶקם לֹא
יִקְוֶה לִפְנֵיךָ לְרָצוֹן, תִּנְיַחְנוּ הָאֵשׁ וְלֹא
תֹאכְלֵנוּ: לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נִשְׁאַתִּי.
לֹא חֲמוֹרוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם נִטְלָתִי, אֲפִילוֹ
כִּשְׁהִלְכָתִי מִמֶּדִּין לְמַצְרִים וְהִרְכַּבְתִּי אֶת
אִשְׁתִּי וְאֵת בְּנֵי עַל הַחֲמוֹר וְהָיָה לִי לִיטוֹל

אותו החמור משלהם, לא נטלתי אלא
משלי. ותרגוםשחרית, לשון ארמי כך

נקראת אנגריא של מלך, שחזור:

טז וַיֹּאמֶר מִנְּשָׁה אֶל קִנְיָח אֶתָּה

וְכָל עֲדָתְךָ הֵיוּ לִפְנֵי יְהוָה

אֶתָּה וְהֵם וְאַהֲרֹן מִחֵר:

וַיֹּאמֶר מִנְּשָׁה לְקִנְיָח אַתָּה וְכָל כְּנִשְׁתְּךָ הֵיוּ

זְמִינִין לְקִדָּם יי אַתָּה וְאַיִנוֹן וְאַהֲרֹן

מִחֵר:

והם. עדתך:

יִזְוּ וְקָחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וְנָתַתָּם
עָלֵיהֶם קְטֹרֶת וְהִקְרַבְתָּם לִפְנֵי
יְהוָה אִישׁ מִחֶתְתּוֹ חֲמֵשִׁים
וּמֵאֲתַיִם מִחֶתְתָּה וְאַתָּה וְאַהֲרֹן
אִישׁ מִחֶתְתּוֹ:

וּסָבוּ גִבֹּר מִחֲתִיתִיָּה וּתְשׁוּן עָלֵיהוֹן
קְטֹרֶת בּוֹסְמִין וְתִקְרְבוּן קָדָם יי גִּבֹּר
מִחֲתִיתִיָּה מֵאֲתָן וְחֲמֵשִׁין מִחֲתִין וְאַתָּה

וְאַהֲרֹן גִּבֹּר מַחֲתִיתָהּ:

וְהַקִּרְבָּתָם וְגו' אִישׁ מַחֲתִיתוֹ. הַחֲמִשִּׁים

וּמֵאֲתֵים אִישׁ שְׂבָכָם:

יָח וַיִּקְחוּ אִישׁ מַחֲתָתוֹ וַיִּתְּנוּ

עָלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׂיֻמוּ עָלֵיהֶם

קִטְרֹת וַיַּעֲמְדוּ פֶתַח אֹהֶל

מוֹעֵד וּמִנְשָׁה וְאַהֲרֹן:

וְנָסִיבוּ גִבֹּר מַחֲתִיתָהּ וַיִּהְיוּ עָלֵיהוֹן

אֲשַׁתָּא וְשׁוֹיָאוּ עָלֵיהוֹן קִטְרֹת בּוֹסְמִין

וְקָמוּ בַתְרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

יְיָ וַיִּקְהַל עָלֵיהֶם קִרַּח אֶת כָּל

הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד

וַיֵּרָא כְבוֹד יְהוָה אֶל כָּל

הָעֵדָה:

וְאֶכְנֵשׁ עָלֵיהֶן קִרַּח יְיָ כָּל כְּנִשְׁתָּא

לַתְרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא וְאַתְגַּלִּי יִקְרָא דִּי

לְכָל כְּנִשְׁתָּא:

ויקהל עליהם קרח. בדברי ליצנות, כל

הלילה ההוא הלך אצל השבטים ופתח
אותם, כסבורין אתם שעלי לבדי אני
מקפיד, איני מקפיד אלא בשביל כלכם,
אלו באין ונוטלין כל הגדולות, לו
המלכות ולאחיו הכהונה, עד שנתפתו
כלם: וירא כבוד ה'. בא בעמוד ענן:

שלישי

וידבר יהוה אל משה ואֶל
אַהֲרֹן לֵאמֹר:

וּמַלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה וְעַם אֶהְרֹן לְמִימָר:

כא הַבִּדְלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת

וְאֹכְלָה אֹתָם בְּרִגְעָה:

אֶת־פָּרְשׁוֹ מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא הָדָא וְאֶשִׁיזִי

יִתְהוֹן כְּשָׁעָה:

כב וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל

אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכֹל בָּשָׂר הָאִישׁ

אֶחָד יִחַטָּא וְעַל כָּל הָעֵדָה

תִּקְצֹף: (ס)

וַנִּפְּלוּ עַל אִפְיֵהוּן וַאֲמָרוּ אֵל אֱלֹהֵא

רוּחֵיָא לְכֹל בְּשָׂרָא גְבָרָא חָד יִיחֹב

וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא יְהִי רוּגְזָא:

אל אלהי הרוחות. יודע מחשבות, אין

מדתך כמדת בשר ודם, מלך בשר ודם

שסרחה עליו מקצת מדינה, אינו יודע מי

החוטא, לפיכך כשהוא בועס נפרע

מכולם, אבל אתה, לפניך גלויות כל

המחשבות ויודע אתה מי החוטא: האיש

אחד. הוא החוטא, ואתה על כל העדה

תקצוף. אמר הקב"ה יפה אמרת, אני יודע

ומודיע מי חטא ומי לא חטא:

בג וידבר יהוה אל משה

לאמר:

ומליל יי עם משה למימר:

כד דבר אל העדה לאמר העלו

מסביב למשכן קרח דתן

ואבירם:

מלל עם כנשתא למימר אסתלקו

מִסְחֹר סְחֹר לְמִשְׁכָּנָא דְקָרַח דָּתָן
וְאַבְיָרָם:

הֵעֵלוּ וְגו'. כְּתִרְגֹּמוֹ אֶסְתַּלְקוּ, מִסְבִּיבוֹת
מִשְׁכַּן קָרַח:

כֹּה וַיָּקָם מִשָּׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן
וְאַבְיָרָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל:

וַקָּם מִשָּׁה וַאֲזַל לֹות דָּתָן וְאַבְיָרָם
וַאֲזַלוּ בַתְּרוּהִי סְבִי יִשְׂרָאֵל:

וַיִּקָּם מֹשֶׁה כְּסִבּוֹר שִׁישָׁאוֹ לֹא פָנִים, וְלֹא

עָשׂוּ:

כּוֹ וַיִּדְבֹּר אֶל הָעֵדָה לֵאמֹר

סֹרְרוּ נָא מֵעַל אֶהְיֶה הָאֲנָשִׁים

הָרָשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאֵל תִּגְעֹוּ

בְּכָל אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן תִּסָּכְוּ בְּכָל

חַטָּאתָם:

וּמִלִּיל עַם כְּנִשְׁתָּא לְמִימָר זֹרוּ כְעַן

מֵעַלֹּי מִשְׁכְּנֵי גְבֻרִיא חִיבִיָּא הָאֵלִין

וְלֹא תִקְרְבוּן בְּכֹל דֵּי לְהוֹן דְּלִמָּא

תִּלְקוּן בְּכֹל חוּבֵיהוֹן:

כּוּ וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן קִנְרַח דָּתָן

וְאַבְיָרָם מִסְבִּיב וְדָתָן וְאַבְיָרָם

יֵצְאוּ נֹצְצִים פֶּתַח אֹהֲלֵיהֶם

וְנָשִׂיָּהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם:

וְאַסְתָּלְקוּ מֵעַלּוּי מִשְׁכַּנָּא דְּקִנְרַח דָּתָן

וְאַבְיָרָם מִסְחֹר סְחֹר וְדָתָן וְאַבְיָרָם

נִפְקוּ קַיָּמִין בְּתִרְעָה מִשְׁכְּנֵיהוֹן וְנָשִׂיָּהוֹן

וּבְנֵיהוֹן וְטַפֵּיהוֹן:

יֵצְאוּ נֹצְבִים. בַּקֹּמָה זָקוּפָה לְחֹרֶף וּלְגֹדֶף,
כִּמוֹ וַיִּתְּיָצֵב אַרְבָּעִים יוֹם, דְּגָלִית: וְנָשִׂיהֶם
וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם. בּוֹא וּרְאֵה כִּמָּה קָשָׁה
הַמַּחְלֹקֶת, שֶׁהָרִי בֵּית דִּין שֶׁל מִטָּה אֵין
עוֹנְשִׁין אֲלֵא עַד שִׁיבִיָּא שְׁתֵּי שַׁעֲרוֹת, וּבֵית
דִּין שֶׁל מַעֲלָה עַד כ' שָׁנָה, וּכְאֵן אֲבָדוּ אֶף
יוֹנְקֵי שָׂדִים:

כֹּה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן
כִּי יְהוָה שְׁלַחֲנִי לַעֲשׂוֹת אֶת

כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא

מִלְּבִי:

וְאָמַר מֹשֶׁה בָּדָא תִדְעוּן אֲרִי יִי שְׁלַחֲנִי

לְמַעַבְדַּי יֵת כָּל עֹבְדֵי אֱלֹהֵי אֲרִי לֹא

מִרְעוּתִי:

לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה.

שַׁעֲשִׁיתִי עַל פִּי הַדְּבֹר, לָתֵת לְאַהֲרֹן

כְּהוֹנֵה גְדוֹלָה, וּבְנָיו סֹגְנֵי כְּהוֹנָה, וְאֶלִּיצַפֵּן

נָשִׂיא הַקָּהָתִי:

כֹּט אֶם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמָּתוּן

אֵלֶּה וּפְקֻדֹת כָּל הָאָדָם יִפְקֹד

עֲלֵיהֶם לֹא יִהְיֶה שְׁלַחְנִי:

אִם כְּמוֹתָא דְכָל אֲנָשָׁא יָמוּתוּן אֵלֶּין

וּסְעֵרָא דְכָל אֲנָשָׁא יִסְתַּעַר עֲלֵיהוֹן לֹא

יִי שְׁלַחְנִי:

לֹא הִ' שְׁלַחְנִי. אִלָּא אֲנִי עָשִׂיתִי הַכֹּל

מִדַּעַתִּי, וּבִדִּין הוּא חוֹלֵק עָלַי:

לֹא וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא יִהְיֶה

וּפְצִתָּה הָאָדָמָה אֶת פִּיהָ

וּבִלְעָה אֹתָם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר

לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה

וַיִּדְעֻתָם כִּי נֶאֱצוּ הָאֱנָשִׁים

הָאֵלֶּה אֶת יְהוָה:

וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֶי יְיָ וּפִתַּח אֲרֶעָא יֵת

פּוּמָה וְתַבְלַע יִתְהוֹן וַיֵּת כָּל דִּי לְהוֹן

וַיַּחֲתוֹן כַּד חֲיִין לְשֹׂאֹל וְתִדְעוֹן אֲרִי

אֲרִגִּיזוּ גּוֹבְרִיא הָאֵלִין קָדָם יְיָ:

וְאִם בְּרִיאָה. חֲדָשָׁה: יִבְרָא ה'. לְהַמִּית

אותם במיתה שלא מת בה אדם עד הנה,
ומה היא הבריא, ופצתה האדמה את
פיה ותבלעם, אז, וידעתם כי נאצו הם את
ה' ואני מפני הגבורה אמרתי, ורבותינו
פירשו אם בריאה, פה לארץ מששת ימי
בראשית, מוטב, ואם לאו יברא ה':

לא ויהי ככלותו לדבר את כל

הדברים האלה ותבקע

האדמה אשר תחתיהם:

והיה כד שיצי למלא ית כל פתגמיה

הָאֵלֶּיךָ וְאֶת־בְּזֻזֹת אֶרֶץ דִּי תַחֲוֵיתִיחוּן:

לִב וְתַפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ

וְתַבְלֵעַ אֹתָם וְאֶת בְּתִיחָם

וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִנְיָן

וְאֶת כָּל הָרֶכֶשׁ:

וּפְתַחַת אֶרֶץ יִת פּוּמָה וּבְלַעַת יִתְהוּן

וַיִּת אֲנִשׁ בְּתִיחוּן וַיִּת כָּל אֲנִשָּׁא דִּי

לְקִנְיָן וַיִּת כָּל קִנְיָנָא:

לִג וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם

חַיִּים שְׁאֵלָה וְתַכֶּם עֲלֵיהֶם

הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל׃

וַנַּחֲתוּ אִינוֹן וְכָל דֵּי לְהוֹן כֹּד חַיִּין

לְשֹׂאֹל וַחֲפַת עֲלֵיהֶן אֶרְעָא וַאֲבָדוּ

מִגּוֹ קָהָלֵא׃

לְדָ וְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר

סָבִיבֹתֵיהֶם נָסוּ לְקָלָם כִּי

אָמְרוּ פֶן תִּבְלַעֲנוּ הָאָרֶץ׃

וְכָל יִשְׂרָאֵל דֵּי בְסַחֲרֵי הוֹן עֶרְקוּ

לְקַלְהוֹן אֲרִי אֲמָרוּ דְלִמָּא תַבְלַעְנָנָא

אַרְעָא:

נִסּוּ לְקוֹלָם. בְּשִׁבִּיל הַקּוֹל הִיוּצָא עַל

בְּלִיעֶתָן:

לָהּ וְאִישׁ יִצְאָה מֵאֵת יְהוָה

וְתֹאכַל אֶת הַחֲמֻשִּׁים וּמֵאֲתָיִם

אִישׁ מִקְרִיבֵי הַקְטֹרֶת: (ס)

וְאִשְׁתָּא נִפְקַת מִן קָדָם יְיָ וְאֹכֶלֶת יֵת

מֵאֲתָן וְחֲמֻשִּׁין גְּבָרָא מִקְרִיבֵי קְטֹרֶת

בוֹסְמִיא:

במדבר פרק-יז

אֲוִיד־בַּר יְהוֹה אֶל מִשָּׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מִשָּׁה לְמִימָר:

ב אֶמֶר אֶל אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן

הַכֹּהֵן וְיָרֵם אֶת הַמַּחֲתֹת מִבֵּין

הַשָּׂרֵפָה וְאֶת הָאֵשׁ זֶרַח הִלָּאָה

כִּי קָדְשׁוֹ:

אֶמֶר לְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן כֹּהֵנָא וַיִּפְרֹשׁ

יֵת מַחֲתִיתָא מִבֵּין יְקִידִיא וִית אֶשְׁתָּא

יִרְחִיק לְהֵלֵא אֲרִי אֶת־קִדְשׁוֹ:

וְאֵת הָאֵשׁ. שִׁבְתוֹךְ הַמַּחֲתוֹת: זֶרֶה הִלְאָה.

לְאֶרֶץ מֵעַל הַמַּחֲתוֹת: כִּי קִדְשׁוֹ.

הַמַּחֲתוֹת, וְאֶסּוּרִין בַּהֲנָאָה שֶׁהָרִי עֲשָׂאֻם

כֹּלִי שֶׁרֶת:

ג. אֵת מַחֲתוֹת הַחֲטָאִים הֵאֱלָה

בְּנִפְשֹׁתָם וְעָשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי

פִּחִים צָפוּי לְמִזְבֵּחַ כִּי

הִקְרִיבֵם לִפְנֵי יְהוָה וִיקַדְשׁוּ

וַיְהִי לְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

יָת מַחֲתִית חִיבִיָּא הָאֵלִין דְּאַתְחִיבוּ

בְּנַפְשֵׁיהוֹן וַיַּעֲבֹדוֹן יְתֵהוֹן טַסִין

רְדִידִין חוֹפָאָה לְמַדְבָּחָא אַרִי קַרְבָּנוֹן

קָדָם יִי וְאַתְקַדְשׁוּ וַיְהִיִן לְאַת לְבְנֵי

יִשְׂרָאֵל:

הַחֲטָאִים הָאֵלֶּה בְּנַפְשׁוֹתָם. שְׁנַעֲשׂוּ

פּוֹשְׁעִים בְּנַפְשׁוֹתָם שְׁנַחֲלְקוּ עַל הַקֹּדֶשׁ

ברוך הוא: רקעי. רדידין: פחים. טסין
מרודדין טינבי"ש בלע"ז: צפוי למזבח.
למזבח הנחשת: ויהיו לאות. לזכרון,
שיאמרו אלו היו מאותן שנחלקו על
הכהונה ונשרפו:

ד וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת
מִחַתֹּת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ
הַשָּׂרִפִּים וַיִּרְקְעוּם צָפוּי
לְמִזְבֵּחַ:

וְנָסִיב אֶלְעֶזֶר פֶּה־נָּא יֵת מַחֲתִיתָא

דְּנַחֲשָׂא דְקָרִיבוּ יוֹקִידִיא וְרַדִּידְנוּן

חוּפָּאָה לְמַדְבַּחָא:

וִירְקָעוּם. אִינְטִינְדֵר־שׁ בִּלְעִ"ז:

ה זָכָרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן

אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר

לֹא מִזֵּרַע אַחֲרָן הוּא לְהַקְטִיר

קֹטֶרֶת לְפָנַי יִהְיֶה וְלֹא יִהְיֶה

בְּקִנְיָן וּבַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר

יְהוָה בִּיד מַשָּׁה לוֹ: (פ)

דְּכַרְנָא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל דִּי לֹא

יִקְרַב גְּבַר חִלּוֹנִי דִּי לֹא מִזְרַעַא

דְּאַהֲרֹן הוּא לְאַסְקָא קְטוֹרֶת בּוֹסְמִין

קָדָם יִי וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַכְנִשְׁתִּיה

כְּמָא דִּי מַלִּיל יִי בִידָא דְּמַשָּׁה לִיה:

וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח. כְּדִי שְׂלֵא יִהְיֶה כְּקֹרַח:

כַּאֲשֶׁר דְּבַר ה' בִּיד מַשָּׁה לוֹ. כְּמוֹ עַלְיוֹ,

עַל אַהֲרֹן דְּבַר אֵל מַשָּׁה שִׁיחִיה הוּא וּבְנָיו

כַּהֲנִים, לְפִיכֵךְ לֹא יִקְרַב אִישׁ זֶר אֲשֶׁר לֹא

מזרע אהרן וגו', וכן כל לי ולו ולהם
הסמוכים אצל דבור, פתרונם כמו על.
ומדרשו על קרח. ומהו ביד משה ולא
כתב אל משה, רמז לחולקים על הכהונה
שלוקין בצרעת, כמו שלקה משה בידו,
שנאמר ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג,
ועל כן לקה עוזיה בצרעת:

וַיִּלְנוּ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִמֶּחֱרַת עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן
לֵאמֹר אַתֶּם הַמִּתְּהַם אֶת עַם

יְהוָה:

וְאַתְרַעְמוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

מִיּוֹמָא דְּבִתְרוּהִי עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהְרֹן

לְמִימָר אֲתוֹן גְּרַמְתוֹן דְּמִית עֲמָא דִּי:

וְיִהִי בְּהִפְקֹהִל הָעֵדָה עַל מִשָּׁה

וְעַל אֶהְרֹן וַיִּפְּנוּ אֵל אֱהֹל

מִזֶּעַד וְהִנֵּה כִסֵּהוּ הָעָנָן וַיֵּרָא

כְּבוֹד יְהוָה:

וְהָיָה בְּאַתְכַּנְּשׁוֹת כְּנִשְׁתָּא עַל מִשָּׁה

וְעַל אַהֲרֹן וְאֶת־פְּנִיָּאוֹ לְמִשְׁכַּן זְמַנָּא

וְהָא חֲפָהּ עֲנָנָא וְאֶת־גְּלִי יִקְרָא דִּיִּי:

ח וַיָּבֹא מִנְּשָׁה וְאַהֲרֹן אֶל פְּנֵי

אַהֲלֵ מוֹעֵד: (ט)

וַעֲאֵל מִנְּשָׁה וְאַהֲרֹן לְקָדָם מִשְׁכַּן זְמַנָּא:

רביעי

וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מִנְּשָׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מִנְּשָׁה לְמִימָר:

יְהִרְמֹנוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת
וְאֵכֻלָּה אֹתָם כָּרְגֵעַ וַיִּפְּלוּ עַל
פְּנֵיהֶם:

אֶת־פָּרְשׁוֹ מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא הָדָא וְאַשִּׁיזִי
יִתְהוֹן כְּשָׁעָה וַנִּפְּלוּ עַל אֲפִיהוֹן:

יֵא וַיֹּאמֶר מִנְּשָׁה אֶל אֶהְרֹן קַח
אֶת הַמַּחֲתָה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ
מִעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קִטְוֹת
וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה אֶל הָעֵדָה וְכַפֵּר

עֲלֵיהֶם כִּי יֵצֵא הַקֶּזֶף מִלִּפְנֵי

יְהוָה הַחֵל הַנֶּגֶף׃

וַאֲמַר מִשֶּׁה לְאַהֲרֹן סַב יְת מַחֲתִיתָא

וְהִב עָלֶה אֶשְׁתָּא מֵעֲלֹי מַדְבָּחָא וְשׁו

קִטּוֹרֶת בּוֹסֲמִיא וְאוֹבִיל בְּפָרִיעַ

לְכַנְשֶׁתָּא וְכִפֹּר עֲלֵיהוֹן אֲרִי נֶפֶק רָגְזָא

מִן קָדָם יִי שְׂרִי מוֹתָנָא׃

וכפר עליהם. רז זה מסר לו מלאך המות

כשעלה לרקיע, שהקטורת עוצר המגפה,

כדאיתא במסכת שבת׃

יב וַיִּפְקַח אֶהָרֹן כֹּאֲשֶׁר דִּבֶּר

מֹשֶׁה וַיֵּרֶץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהֶל

וַהֲנִיחַ הַחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן

אֶת הַקְּטֹרֶת וַיַּכֶּפֶר עַל הָעָם:

וַנְּסִיב אֶהָרֹן כָּמָא דְמַלִּיל מֹשֶׁה וַרְהֵט

לְגוֹ קְהֵלָא וְהָא שְׂרִי מוֹתָנָא בְּעַמָּא

וַיַּהֲב יָת קְטוֹרֶת בּוֹסְמִיָּא וַכֶּפֶר עַל

עַמָּא:

יג וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין

הַחַיִּים וְתַעֲצָר הַמִּגְפָּה:

וְקָם בֵּין מֵתִיא וּבֵין חַיֵּיא וְאַתְּכְּלִי

מוֹתָנָא:

ויעמוד בין המתים וגו'. אחז את המלאך

והעמידו על כרחו, אמר לו המלאך הנח

לי לעשות שליחותי, אמר לו, משה צוני

לעבב על ידך, אמר לו, אני שלוחו של

מקום ואתה שלוחו של משה, אמר לו,

אין משה אומר כלום מלבד אלא מפי

הגבורה, אם אין אתה מאמין, הרי הקב"ה

ומשה אל פתח אהל מועד בוא עמי
ושאל, וזהו שנאמר וישב אהרן אל משה.
דבר אחר, למה בקטרת, לפי שהיו ישראל
מליזין ומרננים אחר הקטורת לומר, סם
המות הוא, על ידו מתו נדב ואביהוא, על
ידו נשרפו חמשים ומאתים איש, אמר
הקב"ה תראו שעוצר מגפה הוא, והחטא
הוא הממית:

יד ויהיו המיתים במגפה
ארבעה עשר אלף ושבוע

מֵאֹת מְלֹכֵי הַמִּתִּים עַל דְּבַר

קִרְחָ:

וְהוּ דְּמִיתוּ בְּמוֹתָנָא אַרְבַּעַת עֶשֶׂר

אַלְפִין וְשִׁבַּע מֵאָה בַּר מִדְּמִיתוּ עַל

פְּלִגְתָּא דְּקִרְחָ:

טו וַיֵּשֶׁב אֶחָדָן אֶל מִשְׁחָה אֶל

פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִמָּגְפָה

נֶעְצְרָה: (פ)

וְתַב אֶחָדָן לְמִשְׁחָה לְתִרְעָה מִשְׁכָּן זְמָנָא

וּמֹתָנָא אֶתְכְּלִי:

חמישי

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

יִי דַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח

מֵאֲתָם מִטָּה מִטָּה לְבֵית אָב

מֵאֵת כָּל נְשִׁיאָהֶם לְבֵית

אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת

אִישׁ אֶת שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל

מַטֵּהוּ:

מִלִּיל עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְסַב מִנֶּהוּן

חוּטָרָא חוּטָרָא לְבֵית אָבִא מִן כָּל

רַב־בְּנֵיהוּן לְבֵית אֲבֹתָהוּן תִּירֵי עֲשֹׂר

חוּטָרִין גִּבֹּר יֵת שְׁמִיָּה תִּכְתֹּב עַל

חוּטָרִיָּה:

יָח וְאֵת שֵׁם אֲחֵרוֹן תִּכְתֹּב עַל

מַטֵּה לְוִי כִּי מַטֵּה אֶחָד לְרֹאשׁ

בֵּית אֲבוֹתָם:

וַיֵּת שְׁמָא דְּאַהֲרֹן תְּכַתֹּב עַל חוּטָא

דְּלוֹי אֲרִי חוּטָא חָד לְרִישׁ בֵּית

אַבְהֶתְהוֹן:

כִּי מִטָּה אֶחָד. אֵף עַל פִּי שַׁחֲלֻקְתִּים

לִשְׁתֵּי מִשְׁפָּחוֹת, מִשְׁפַּחַת כְּהוֹנָה לְבַד

וְלוֹיָהּ לְבַד, מִכָּל מְקוֹם שֶׁבֵּט אֶחָד הוּא:

יֵט וְהִנְחֶתָם בְּאַהֲלֵ מוֹעֵד לְפָנַי

הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֲנִיעַד לָכֶם

שְׁמָה:

וְתִצַּנְעִינוּן בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא קִדָּם סְהִדוּתָא

דִּי אֲזַמִּין מִימְרֵי לְכוּן תַּמָּן:

כִּי וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר בּוֹ

מִטָּהוּ יִפְרָח וְהִשְׁכַּחְתִּי מֵעָלַי

אֶת תְּלִנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר

הֵם מִלִּינָם עָלֵיכֶם:

וְיִהְיֶה גִבֹּרָא דִּי אֶתְרַעֵי בֵּה חוּטְרִיָּה יִנְעִי

וְאֲנִיחַ מִן קִדְמִי יֵת תּוֹרַעְמַת בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל דִּי אֲנוּן מִתְרַעֲמִין עַל־כּוֹן:

וְהִשְׁכַּחְתִּי. כִּמוֹ וַיֵּשְׁבוּ הַמִּיִּם, וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ

שִׁכְּחָה:

כֹּא וַיִּדְבֹּר מִנְּשָׂה אֵל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל

נְשֵׁי־אֲיָהֶם מִנְּשָׂה לְנְשֵׁי־אֶחָד

מִנְּשָׂה לְנְשֵׁי־אֶחָד לְבֵית

אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת

וּמִנְּשָׂה אֶחָד בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם:

וּמִלֵּיל מִשָּׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּהָבּוּ

לִיהָ כָּל רֶבֶרֶב־בְּנֵיהוֹן חוּטָרָא לְרַבָּא חָד

חוּטָרָא לְרַבָּא חָד לְבֵית אֲבֹתָהוֹן תְּרִי

עֶשֶׂר חוּטָרִין וְחוּטָרָא דְאַהֲרֹן בְּגוֹ

חוּטָרֵיהוֹן:

בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם. הִנִּיחוּ בִּאֲמָצֵעַ, שְׁלֹא

יֹאמְרוּ מִפְּנֵי שֶׁהִנִּיחוּ בַּצַּד שְׁכִינָה פָּרַח:

כַּב־וַיִּנָּח מִשָּׁה אֶת הַמַּטֵּה לְפָנָי

יְהוָה בְּאַהֲלֵי הָעֵדֻת:

וְאַצְנֶ֣עַ מִשֶּׁ֣ה יֵ֣ת חוֹטְרִ֣יא קִדְם֙ יִי

בַּמִּשְׁכָּנָ֣א דְסִהֲדוּתָ֣א:

כג וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיָּבֹ֣א מִשֶּׁ֣ה

אֶל אֶחָ֣ל הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָ֣רַח

מִטָּ֣ה אֶחָ֣רֶץ לְבֵית לֹ֣וי וַיֵּצֵ֣א

פָּ֣רַח וַיֵּצֵ֣ץ צִיֵּץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים:

וַהֲוֶה בְיוֹמָ֣א דְבִתְרוּהִי וְעָ֣ל מִשֶּׁ֣ה

לַמִּשְׁכָּנָ֣א דְסִהֲדוּתָ֣א וְהָ֣א נֶעָ֣א חוֹטְרָ֣א

דְּאֶחָ֣רֶץ לְבֵית לֹ֣וי וְאַפִּ֣ק לְבָלְבִין וְאַנִּין

נֵץ וְכַפִּית שִׁגְדִּין:

וַיֵּצֵא פֶּרֶחַ. כַּמְשָׁמְעוּ: צִיץ. הוּא חֲנֻטָּה
הַפְּרִי כַּשֶּׁהֶפֶרֶח נֹפֵל: וַיִּגְמַל שְׁקָדִים.
כַּשֶּׁהוֹכֵר הַפְּרִי הוֹכֵר שֶׁהֵן שְׁקָדִים, לְשׁוֹן
וַיִּגְדַּל הֵילָד וַיִּגְמַל, וּלְשׁוֹן זֶה מִצּוֹי בַּפְּרִי
הָאֵילָן, כִּמוֹ וּבֹסֵר גֹּמֵל יִהְיֶה נֹצֵחַ. וְלִמָּה
שְׁקָדִים, הוּא הַפְּרִי הַמִּמָּהָר לַהֲפָרִיחַ מִכָּל
הַפִּירוֹת, אֵף הַמַּעֲזוֹר עַל הַכַּהֲוֹנָה
פּוֹרְעָנוֹתוֹ מִמָּהָרֵת לָבֵא, כִּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ
בַּעֲזִיָּה, וְהַצָּרֶעֶת זֶרְחָה בַּמִּצָּחוֹ, וְתִרְגֻמוֹ
וְכַפִּית שִׁגְדִּין, כִּמִּין אֲשֶׁכּוֹל שְׁקָדִים, יָחַד

כפותים זה על זה:

כַּד־וַיֵּצֵא מִנְּשָׂה אֶת כָּל הַמַּטֹּת

מִלְּפָנַי יְהוָה אֶל כָּל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וַיֵּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ

מַטֵּהוֹ: (פ)

וַאֲפִיק מִנְּשָׂה יָת כָּל חוּטְרֵיָא מִן קָדָם יִי

לֹת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲשֶׁת־מוֹדְעוֹ

וַנְּסִיבוּ גִבּוֹר חוּטְרֵיהֶ:

טו טו כה

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הֵשֵׁב
אֶת מִטָּה אֶהְרֹן לְפָנַי הָעֵדוּת
לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לְבָנַי מִרִי
וְתִכַּל תְּלוֹנָתָם מֵעַלִי וְלֹא
יָמָתוּ׃

וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה אֲתִיב יְיָ חוּטְרָא
דְּאֶהְרֹן לְקִדָּם סְהֵדוּתָא לְמִטְרָא לְאֵת

לַעֲמָא סִרְבָּנָא וַיִּסּוּפֵן תּוֹרַעְמֵתְהוֹן מִן

קָדְמִי וְלֹא יְמוֹתוֹן:

וּתְכַל תְּלוֹנָתָם. כְּמוֹ וּתְכַלָּה תְּלוֹנָתָם,

לְשׁוֹן זֶה שֵׁם מַפְעֵל יַחִיד לְשׁוֹן נִקְבָּה, כְּמוֹ

תְּלוֹנָתָם מִרְמוֹרֵי"שׁ בִּלְעִ"ז, וַיֵּשׁ חִילוּק

בֵּין תְּלוֹנוֹתָם לְתְּלוֹנָתָם, תְּלוֹנָתָם תְּלוֹנָה

אַחַת, תְּלוֹנוֹתָם שֵׁם דָּבָר בִּלְשׁוֹן יַחִיד,

וְאַפִּילוּ הֵם תְּלוֹנוֹת הֶרְבָּה: לְמַשְׁמֶרֶת

לְאוֹת. לְזִכְרוֹן, שֶׁבַחֲרַתִּי בְּאַהֲרֹן הַכֹּהֵן,

וְלֹא יִלְוֶנוּ עוֹד עַל הַכַּהֲוֹנָה:

כו וַיַּעַשׂ מִנְּשָׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה

יְהוָה אֹתוֹ כִּן עָשָׂה: (פ)

וַעֲבַד מִנְּשָׁה כַּמָּא דִּי פִקִּיד יִי יִתִּיה כִּן

עֲבַד:

כז וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל

מִנְּשָׁה לֵאמֹר הֵן גּוֹעֲנוּ אַבְדָּנוּ

כָּלֵנוּ אַבְדָּנוּ:

וַאֲמָרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִנְּשָׁה לְמִימָר הֵא

מִנָּנָא קְטִלַת חֲרָבָא הֵא מִנָּנָא בְּלַעַת

אַרְעָא וְהָא מִנָּנָא דְּמִיתוּ בְּמוֹתָנָא:

כח כל הקָרַב הקָרַב אֶל מִשְׁכַּן

יְהוָה יָמוּת הָאֵם תִּמְנֹנוּ לְגֹעֵ:

(ס)

כל דְּקָרַב מִקָּרַב לְמִשְׁכָּנָא דִּי מְאִית

הָא אֲנַחְנָא סִיפִין לְמַמַּת:

כל הקרב הקרב וגו'. אין אנו יכולין

להיות זהירין בכך, כולנו רשאים להכנס

לחצר אהל מועד, ואחד שיקריב עצמו

יותר מחבריו ויכנס לתוך אהל מועד,

ימות: האם תמנו לגוע. שמא הופקרנו

למיתה:

במדבר פרק-יח

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אֶהֱרֹן אֶתָּה

וּבְנֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ אֶתָּה

תִּשָּׂאוּ אֶת עֹון הַמִּקֵּדֶשׁ וְאֶתָּה

וּבְנֶיךָ אֶתָּה תִשָּׂאוּ אֶת עֹון

כֹּהֲנֵיכֶם:

וַיֹּאמֶר יי לְאֶהֱרֹן אֶת וּבְנֶיךָ וּבֵית אָבוֹךָ

עֲמָךְ תִּסְלַחֲוֶן עַל חֹבֵי מִקְדָּשָׁא וְאַתָּה
וּבְנֶךָ עֲמָךְ תִּסְלַחֲוֶן עַל חֹבֵי כְּהוֹנֵתְכוֹן:
וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֶהֱרֹן. לְמִשְׁחָא אִמֵּר שִׁיאִמֵּר
לְאֶהֱרֹן, לְהַזְהִירוֹ עַל תְּקִנַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא
יִכְנָסוּ לְמִקְדָּשׁ: אֵתָּה וּבְנֶיךָ וּבֵית אֲבִיךָ.
הֵם בְּנֵי קָהָת אֲבִי עֲמָרָם: תִּשְׂאוּ אֵת עֹון
הַמִּקְדָּשׁ. עֲלֵיכֶם אֲנִי מֵטִיל עֹונֶשׁ הַזֵּרִים
שִׁיחָטְאוּ בַּעֲסֻקֵּי הַדְּבָרִים הַמִּקְדָּשִׁים
הַמְסֻרִים לָכֶם, הוּא הָאֵהֶל וְהָאֲרוֹן
וְהַשְּׁלַחַן וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ, אַתֶּם תֵּשְׁבוּ וְתִזְהָרוּ

עַל כָּל זֶר הַבָּא לִיגַעַ: וְאַתָּה וּבְנֶיךָ.

הַכֹּהֲנִים: תִּשְׂאוּ אֶת עֹון כַּהֲנֹתְכֶם. שְׂאִינָה

מִסֹּדֶה לָלוֹיִם, וּתְזַהֲרוּ הַלָּוִיִם הַשּׁוֹגְגִים

שֶׁלֹּא יַגְעוּ אֲלֵיכֶם בַּעֲבֹדַתְכֶם:

ב וְגַם אֶת אֲחִיךָ מִמִּטָּה לָוִי

שֶׁבֶט אָבִיךָ הַקָּרִיב אֶתְּךָ וְיִלְווּ

עִלְיֶיךָ וַיִּשְׁרְתוּךָ וְאַתָּה וּבְנֶיךָ

אֶתְּךָ לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדֻת:

וְאַף יָת אֲחִיךָ שֶׁבֶטֶא דָלוֹי שֶׁבֶטֶא

דַּאֲבוּךְ קָרִיב לְוַתְּךָ וּיְתוֹסְפוּן עֲלֶיךָ

וַיִּשְׁמְשׁוּנָךְ וְאֵת וּבְנֶיךָ עִמָּךְ קָדָם

מִשְׁכַּנָּא דְסִהֲדוּתָא:

וְגַם אֶת אַחֶיךָ. בְּנֵי גֵרֶשׁוֹן וּבְנֵי מֹרְדִי:

וַיָּלוּז. וַיִּתְּחַבְּרוּ אֲלֵיכֶם, לְהַזְהִיר גַּם אֶת

הַזֵּרִים מִלְּהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם: וַיִּשְׁרֹתוּךָ.

בַּשְּׁמִירָת הַשְּׁעָרִים, וּלְמִנּוֹת מֵהֶם גִּזְבְּרִין

וְאִמְרַכְלִין:

וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶתְךָ וּמִשְׁמֶרֶת

כָּל הָאֹהֶל אֶתְּ אֵל כָּלִי הַקֹּדֶשׁ

וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרְבוּ וְלֹא

יָמִיתוּ גַם הֵם גַּם אֹתָם:

וַיִּטְרוּן מִטְרַתְךָ וּמִטֶּרֶת כָּל מִשְׁכַּנָּא

בָּרָם לְמַנִּי קוֹדֶשׁא וּלְמִדְבַּחָא לֹא

יִקְרְבוּן וְלֹא יָמוּתוּן אַף אֵינוֹן אַף

אֹתוֹן:

ד וְנָלֹו עָלֶיךָ וְשִׁמְרוּ אֶת

מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכֹל

עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא יִקְרַב

אֲלֵיכֶם:

וַיִּתּוֹסְפוּן עָלָיְךָ וַיִּטְרוּן יְתַמַּטֶּרֶת מִשְׁכַּן

זִמְנָא לְכָל פּוֹלְחַן מִשְׁכָּנָא וַחֲלֹנִי לֹא

יִקְרַב לְוַתְכוּן:

וְזֶר לֹא יִקְרַב אֲלֵיכֶם. אַתְכֶם אֲנִי מִזְהִיר

עַל כֵּךְ:

ה וַשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת

הַקֹּדֶשׁ וְאֶת מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ

וְלֹא יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל:

וְתִטְרוֹן יֵת מִטֶּרֶת קוֹדֶשָׁא וְיֵת מִטֶּרֶת

מִדְּבַחַא וְלֹא יִהְיֶה עוֹד רוֹגְזָא עַל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל:

וְלֹא יִהְיֶה עוֹד קִצֵּף. כִּמוֹ שֶׁהִיא כָּבֹד,

שֶׁנֶּאֱמַר כִּי יֵצֵא הַקִּצֵּף:

וַיֹּאבְדֵי הֵנָּה לְקַחְתִּי אֶת אֶחָיִכֶּם

הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֶם

מִתְּנָה נְתֻנִים לִיהוָה לְעֵבֹד

אַתָּה עֲבֹדֶת אֹהֶל מוֹעֵד:

וְאַנָּה הִיא קְרִיבִית יְתֹ אַחִיכֹן לוֹאִי מִגּוֹ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹן מִתְּנָא יְהִיבִין קָדָם יי

לְמַפְלַח יְתֹ פּוֹלְחֵן מִשְׁכַּן זְמָנָא:

לָכֶם מִתְּנָה נִתְּנִים. יְכוּל לַעֲבֹדְתְכֶם שֶׁל

הַדִּיּוֹט, תִּלְמֹד לֹמֵר לֵה', כִּמּוֹ שֶׁמִּפּוֹרֶשׁ

לְמַעַלְהָ, לְשִׁמּוֹר מִשְׁמֶרֶת גְּזֵרֵין

וְאִמְרַבְּלִין:

וְאֵתְהָ וּבְנֵיךָ אֶתְךָ תִּשְׁמְרוּ

אַתָּה כְּהֵנָתְכֶם לְכָל דְּבַר

הַמִּזְבֵּחַ וְלַמִּבֵּית לְפָרֹכֶת

וְעַבְדֶּתָם עֲבֹדֶת מַתָּנָה אֶתֶּן

אֶת כְּהֹנְתְּכֶם וְהִזֵּר הַקָּרֵב

יוֹמָתָ: (פ)

וְאֵת וּבִנֶּךָ עִמָּךְ תִּטְרוֹן יֵת כְּהֹנְתְּכוֹן

לְכֹל פֶּתֶגֶם מִדְּבַחַא וּלְמַגִּיו לְפָרוֹכֶתָא

וְתַפְלָחוֹן פּוֹלְחֵן מַתָּנָא אֵיהֵב יֵת

כְּהֹנְתְּכוֹן וְחִילוֹנֵי דִיקָרֵב יִתְקַטִּיל:

עבֹדֶת מַתָּנָה. בַּמַּתָּנָה נִתְּתִיה לָכֶם:

ח וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל אֶהֱרֹן וְאֶנִּי

הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ אֶת מִשְׁמַרְת

תְּרוֹמֹתַי לְכָל קֹדֶשִׁי בְנֵי

יִשְׂרָאֵל לָךְ נְתַתִּים לְמִשְׁחָה

וּלְבָנֶיךָ לְחֶק עוֹלָם:

וּמִלִּיל יִי עִם אֶהֱרֹן וְאַנָּה הָא יְהִבִּית

לָךְ יֵת מִטָּרַת אֲפֹרֹשׁוֹתַי לְכָל קֹדֶשִׁיא

דְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהִבְתִּינוּן לָרְבוּ

וּלְבָנֶךָ לְקִים עֲלָם:

וְאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ. בְּשִׂמְחָה, לְשׁוֹן
שִׂמְחָה הוּא זֶה, כִּמוֹ הִנֵּה הוּא יוֹצֵא
לְקִרְאָתְךָ וּרְאֵךְ וְשִׂמְחָה בְּלִבּוֹ, מִשְׁלַל לְמֶלֶךְ
שֶׁנָּתַן שְׂדֵה לְאוֹהֲבּוֹ, וְלֹא כָתַב וְלֹא חָתַם
וְלֹא הֶעֱלָה בְּעֶרְכָּאִין, בֹּא אֶחָד וְעֶרְעֵר עַל
הַשְּׂדֵה, אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ, כֹּל מִי שִׁירְצָה יֵבֹא
וְיַעֲרֵעֵר לְנֶגֶדְךָ הָרִינִי כּוֹתֵב וְחוֹתֵם לָךְ
וּמַעֲלָה בְּעֶרְכָּאִין, אֵף כֹּאן לִפִּי שֶׁבֹא קֶרֶחַ
וְעֶרְעֵר כְּנֶגֶד אַהֲרֹן עַל הַכְּהוֹנָה, בֹּא הַכְּתוּב
וְנָתַן לוֹ כ"ד מִתְּנוֹת כְּהוֹנָה בְּבִרְיַת מֶלֶךְ
עוֹלָם, וְלִכְךָ נִסְמְכָה פֶּרֶשָׁה זֹאת לְכֹאן:

משמרת תרומתי. שאתה צריך לשמור

בטהרה: למשחה. לגדולה:

ט זה יהיה לך מקדש הקדשים

מן האש כל קרבנם לכל

מנחתם ולכל חטאתם ולכל

אשמם אשר ישיבו לי קדש

קדשים לך הוא ולבניך:

דין יהי לך מקדש קודש מותר מן

אשתא כל קרבנהו לכל מנחתהו

וְלֹכַל חֲטוֹתֶיהוֹן וְלֹכַל אֲשֶׁמֶהוֹן דִּי
יְתִיבוֹן קִדְמֵי קוּדְשׁ קוּדְשִׁין דִּילָךְ הִיא
וְלִבְנֶךָ:

מִן הָאֵשׁ. לְאַחַר הַקְטֹרֶת הָאֲשִׁים: כֹּל
קִרְבָּנָם. כְּגוֹן זִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר: מִנְחָתָם
חֲטָאתָם וְאֲשָׁמָם. כַּמְשָׁמְעוּ: אֲשֶׁר יִשְׁיִבוּ
לִי. זֶה גִּזְלֵי הָהָר:

יְבַקְדְּשׁ הַקֹּדֶשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ כָּל
זָכָר יֹאכֹל אֹתוֹ קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָּךְ:

בְּקֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין תִּיכְלוּנֶיהָ כָּל דְּכוּרָא

יִיכּוֹל יִתֶּיהָ קוֹדֶשָׁא יְהִי לָךְ:

בַּקֹּדֶשׁ הַקִּדְשִׁים תֹּאכֲלֶנּוּ וְגו'. לִמַּד עַל

קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׂאִין נֹאכְלִין אֲלֵא בַעֲזָרָה

וּלְזָכְרִי כַהֲוֹנָה:

יֵא וְזֶה לָךְ תְּרוּמַת מִתָּנָם לְכָל

תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ

נִתְּתִים וְלִבְנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אֶתְךָ

לְחֹק עוֹלָם כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךָ

יֹאכֵל אֶתֹ:

וַיֵּדִין לָךְ אֲפֹרֹשֹׁת מִתְּנֵהוּן לְכָל

אַרְמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יִהְיֶינּוּ

וְלַבְנִיךָ וְלַבְנֹתֶיךָ עִמָּךְ לְקִיָּם עַל־כֵּן כָּל

דְּדָכִי בְּבֵיתְךָ יִיכֹל יִתִּיָּה:

תְּרוֹמַת מִתְּנָם. הַמִּזְרֵם מִן הַתּוֹדָה

וּמֵהַשְּׁלָמִים וְאֵיל נִזִּיר: לְכָל תְּנוּפּוֹת.

שֶׁהָרִי אֵלּוּ טַעֲוִנֵיךְ תְּנוּפָה: כָּל טַהוֹר. וְלֹא

טַמְאִים. דְּבַר אַחֵר, כָּל טַהוֹר, לְרַבּוֹת

אֲשֶׁתֹ:

יב כל חלב יצהר וכל חלב

תירוש ודגן ראשיתם אשר

יתנו ליהודה לך נתתים:

כל טוב מנח וכל טוב חמר ועבור

ראשיתהון די יתנון קדם יי לך

יהבתינון:

ראשיתם. היא תרומה גדולה:

יג בכורי כל אשר בארצם

אשר יביאו ליהודה לך יהיה

כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֵאָכְלֶנּוּ:

בְּכוּרֵי כָל דֵּי בְּאֶרְעָהוֹן דֵּי יִיתוּן קָדָם

יְיָ דִּילָךְ יִהְיֶה כָּל דְּדָכִי בְּבֵיתְךָ יִיכָלְנִיָּה:

יְד כָּל חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָךְ יִהְיֶה:

כָּל חֵרֶם־מָא בְּיִשְׂרָאֵל דִּילָךְ יִהְיֶה:

טו כָּל פֶּטֶר רַחֵם לְכָל בֶּשָׂר

אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לִיהוָה בְּאָדָם

וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה לָּךְ אֵךְ פְּדָה

תִּפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת

בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה:

כָּל פֶּתַח וְלֹדָא לְכָל בֶּשָׂרָא דִּי יִקְרְבוּן

קָדָם יְיָ בְּאַנְשָׁא וּבְבַעֲיָרָא יְהִי לָךְ בָּרָם

מִפְּרֵק תִּפְרוֹק יֵת בּוֹכְרָא דְאַנְשָׁא וְיֵת

בּוֹכְרָא דְבַעֲיָרָא מִסְּאַבָּא תִּפְרוֹק:

טז וּפְדוּיוֹ מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה

בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שֶׁקָלִים

בְּשֶׁקֶל הַכֹּנֶדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה

הוּא:

וּפּוֹרְקָנִיָּה מִבֵּר יִרְחָא תִּפְרוֹק בְּפוֹרְסָנִיָּה
כִּסֵּף חֲמִשָּׁא סְלַעִין בְּסְלַעִי קוּדְשָׁא
עֲשִׂרִין מָעִין הוּא:

יֵן אַךְ בְּכוֹר שׁוֹר אֹן בְּכוֹר
כְּשֶׁב אֹן בְּכוֹר עֵז לֹא תִפְדָּה
קִדְשֵׁי הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרֹק עַל
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת חֲלָבָם תִּקְטִיר
אִשָּׁה לְיִיחַ נִיחַח לִיהוָה:

בָּרָם בּוֹכְרָא דְתוֹרָא אֹן בּוֹכְרָא דְאִמְרָא

אוּ בּוֹכֵרָא דְעֵזָא לֹא תִפְרוֹק קוּדְשָׁא

אֵינּוּן יְת דְּמַהוּן תִּזְרוּק עַל מַדְבַּחָא וַיִּת

תִּרְבֵּהוּן תַּסִּיק קוֹרְבַן לְאַתְקַבְּלָא

בְּרַעְוָא קָדָם יְיָ:

יְה וּבִשְׂרָם יִהְיֶה לָךְ כַּחֲזָה

הַתְּנוּפָה וּבִשּׁוֹן הַיָּמִין לָךְ

יִהְיֶה:

וּבִשְׂרָהוּן יִהְיֶה לָךְ כַּחֲדֵיא דְאַרְמוֹתָא

וּבִשְׂקָא דִּימִינָא דִּילָךְ יִהְיֶה:

כחזה התנופה וכשוק הימין. של
שלמים, שנאכלים לכהנים לנשיהם
ולבניהם ולעבדיהם לשני ימים ולילה
אחד, אף הבכור נאכל לשני ימים ולילה
אחד: לך יהיה. בא רבי עקיבא ולמד,
הוסיף לך הכתוב הווייה אחרת, שלא
תאמר כחזה ושוק של תודה, שאינו נאכל
אלא ליום ולילה:

יט כל תרומת הקדשים אשר
יְרִימוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַיהוָה

נִתַּתִּי לָךְ וּלְבִנֶיךָ וּלְבָנֶיךָ

אֶתְּךָ לְחֹק עוֹלָם בְּרִית מֶלֶךְ

עוֹלָם הוּא לִפְנֵי יְהוָה לָךְ

וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְּךָ:

כָּל אֲפֻרָּשׁוֹת קוֹדֶשֶׁיָּא דִּי יִפְרָשׁוֹן בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל קָדָם יְיָ יִהְיֶה לָּךְ וּלְבִנֶיךָ

וּלְבָנֶיךָ עִמָּךְ לְקַיָּם עַלְמָא קַיָּים מֶלֶךְ

עַלְמָא הֵיא קָדָם יְיָ לָךְ וּלְבִנֶיךָ עִמָּךְ:

כָּל תְּרוּמַת הַקֹּדֶשִׁים. מַחֲבֵתָה שֶׁל

פרשה זו, כללה בתחלה, וכללה בסוף,
ופרט באמצע: ברית מלח עולם. כרת
ברית עם אהרן, בדבר הבריא, ומתקיים,
ומבריא את אחרים: ברית מלח. כברית
הברית למהלך, שאינו מסריח לעולם:

ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אֶהֱרֹן
בְּאַרְצָם לֹא תִנָּחַל וְחֶלֶק לֹא
יְהִי לָךְ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקֶךָ
וְנִחַלְתָּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ט)
וַאֲמַר יִי לְאֶהֱרֹן בְּאַרְעֵהוּ לֹא תַחֲסִין

וְחֹלֶק לֹא יִהְיֶה לָּךְ בֵּינֵיהוּן מִתָּנִן דִּי

יְהִיבִית לָךְ אֲנוּן חוֹלֶקְךָ וְאַחֲסַנְתָּךְ בְּגוֹ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וְחֹלֶק לֹא יִהְיֶה לָּךְ בְּתוֹכֶם. אִם בְּבִיזָה:

שְׁבִיעִי כא

וְלִבְנֵי לֹוי הֵנָּה נָתַתִּי כָּל

מַעֲשֵׂא בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֶלֶף

עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר הֵם עֹבְדִים אֶת

עֲבַדְתָּ אֹהֶל מוֹעֵד:

וּלְבָנֵי לֹוי הָאֵל יְהִבִּית כָּל מַעֲשֵׂא

בְּיִשְׂרָאֵל לְאַחֲסֵנָה חֶלֶף פּוֹלְחָנָהוּן דִּי

אֵינוּן פְּלִחִין יְת פּוֹלְחָן מִשְׁכַּן זְמָנָא:

כַּבֵּלְנָה יְקַרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשִׂאת חֲטָא

לְמוֹת:

וְלֹא יְקַרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁכַּן

זְמָנָא לְקַבֵּל חוּבָא לְמָמַת:

כג וְעָבַד הָאֱלֹהִי הוּא אֶת עֲבֹדַת

אֱהֵל מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עֹנָם

חֲקֹת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם וּבִתּוֹךְ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֻלוּ נִחְלָה:

וַיִּפְלְחוּן לְוָאֵי אֵינֹן יֵת פּוֹלְחוֹן מִשְׁכַּן

זִמְנָא וְאֵינֹן יִקְבְּלוֹן חוֹבִיָּהוֹן קָיִם עַלְמִם

לְדַרְיָכוֹן וּבְגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַחֲסִנֹן

אַחֲסָנָא:

וְהֵם הַלֵּוִיִּם יִשְׂאוּ עֹנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,

שעליהם להזהיר הזרים מגשת אליהם:

כֹּד כִּי אֶת מַעֲשֵׂר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אֲשֶׁר יְרִימוּ לַיהוָה תְּרוּמָה

נָתַתִּי לְלוֹוִים לְנַחֲלָה עַל כֵּן

אֶמְרָתִי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל לֹא יִנַּחֲלוּ נַחֲלָה: (פ)

אֲרִי יְת מַעֲשֵׂר דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי

יַפְרָשׁוּן קָדָם יִי אֶפְרָשׁוּתָא יְהִבִּית

לְלוֹאֵי לְאַחֲסָנָא עַל כֵּן אֶמְרִית לְהוּן

בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַחֲסִנוּן אַחֲסֵנָא:

אֲשֶׁר יִרְיָמוּ לָהּ תְּרוּמָה. הַכְּתוּב קִרְאוּ

תְּרוּמָה עַד שִׁיפְרִישׁ מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת מַעֲשֶׂר:

כֹּה וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה

לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימָר:

כּו וְאֶל הַלְוִיִּם תִּדְבֹּר וְאָמַרְתָּ

אֲלֵהֶם כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּעֲשִׂי שֶׁ אֲשֶׁר

נִתַּתִּי לָכֶם מֵאֲתָם בְּנַחֲלָתְכֶם

וְהִרְמֹתֶם מִמֶּנּוּ תְרוּמַת יְהוָה

מֵעֵשֶׂר מִן הַמֵּעֵשֶׂר:

וּלְלוֹאֵי תַמְלִיל וְתִימָר לְהוֹן אֲרִי תִסְבּוֹן

מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת מֵעֵשֶׂרָא דִּי יִהְבִּית

לְכוֹן מִנְהוֹן בְּאַחֲסִנְתְּכוֹן וְתַפְרָשׁוֹן מִנִּיה

אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יִי מֵעֵשֶׂרָא מִן

מֵעֵשֶׂרָא:

כֹּז וְנַחֲשֵׁב לָכֶם תְרוּמַתְכֶם

כִּדְגָן מִן הַגֶּרֶן וְכַמֶּלֶאֱה מִן

הַיֶּקֶב:

וְתַחֲשֹׁב לָכוֹן אֶפְרָשׁוֹתָכוֹן כְּעִבּוֹרָא מִן

אֲדָרָא וְכַמֶּלֶאֱתָא מִן מַעְצְרֵתָא:

וְנַחֲשֹׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כִּדְגָן מִן הַגֶּרֶן.

תְּרוּמַת מַעֲשֵׁר שְׁלָכֶם, אֲסוּרָה לְזָרִים

וּלְטַמְאִים, וְחַיִּיבִין עָלֶיהָ מִיתָה וְחֹמֶשׁ,

כְּתֻרֹמָה גְדוּלָה שֶׁנִּקְרָאת רֵאשִׁית דָּגָן מִן

הַגֶּזֶרֶן: וְכַמֶּלֶאֱה מִן הַיֶּקֶב. כְּתֻרֹמַת

תִּירוֹשׁ וַיִּצְהַר, הַנִּיטְלָת מִן הַיֶּקֶבִּים:

מלאה. לשון בישול, תבואה שנתמלאת:

יקב. הוא הבור שלפני הגת שהיין יורד

לתוכו, וכל לשון יקב חפירת קרקע הוא,

וכן יקבי המלך, הוא ים אוקיינוס, חפירה

שחפר מלכו של עולם:

כח כן תרימו גם אתם תרומת

יהודה מכל מעשרתיכם אשר

תקחו מאת בני ישראל

ונתתם ממנו את תרומת

יהודה לאהרן הכהן:

כֵּן תִּפְרֹשׁוּן אֶף אֶת־זֶה אֶפְרָשׁוּתָא קָדָם

יְיָ מִכָּל מַעֲשֵׂי־תִיכּוֹן דִּי תִסְבּוֹן מִן בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וְתִתְּנוּן מִנִּיהָ יְיָ אֶפְרָשׁוּתָא

קָדָם יְיָ לְאַהֲרֹן כֹּהֵנָא:

בֶּן תְּרִימוֹ גַּם אַתֶּם. כִּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל

מְרִימִים מִגִּרְנָם וּמִיִּקְבִּיָּהֶם, תְּרִימוֹ גַּם אַתֶּם

מִמַּעֲשֵׂר שִׁלְכֶם, כִּי הוּא נִחְלָתְכֶם:

בֶּט מִכָּל מִתְּנֵיכֶם תְּרִימוֹ אֶת

כָּל תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל חֶלְבּוֹ

אֶת מִקְדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ:

מִכָּל מִתְנַתְּכוֹן תִּפְרֹשׁוֹן יֵת כָּל

אֶפְרָשׁוֹתָא דֵּי מִכָּל שׁוֹפְרִיהָ יֵת

מִקְדָּשֶׁיהָ מִנִּיהָ:

מִכָּל מִתְנַתִּיכֵם תְּרִימוּ אֶת כָּל תְּרוֹמַת

ה'. בַּתְּרוֹמָה גְּדוּלָּה הַכְּתוּב מַדְבֵּר, שֶׁאִם

הַקָּדִים לֹוי אֶת הַכֹּהֵן בִּכְרִי, וְקִבַּל

מֵעֲשָׂרוֹתָיו קוֹדֶם שִׁיטוּל כֹּהֵן תְּרוֹמָה

גְּדוּלָּה מִן הַכְּרִי, צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ הַלֹוי מִן

הַמַּעֲשֵׂר תַּחֲלָה אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים לְתְּרוֹמָה

גדולה, ויחזור ויפריש תרומת מעשר:

מפטיר

וַאֲמַרְתָּ אֲלֵהֶם בַּחֲרִימָכֶם אֶת

חֶלְבֹוֹ מִמֶּנּוּ וְנֶחֱשֵׁב לְלוֹיִם

כַּתְּבוּאָת גֹּרֶן וּכְתְּבוּאָת יֶקֶב:

וְתִימַר לְהוֹן בְּאַפְרָשׁוֹתֶכֶון יְת שׁוּפְרִיָּה

מִנִּיה וְיִתְחַשֵּׁב לְלוֹאֵי כַּעֲלֹלֹת אֲדָרָא

וְכַעֲלֹלֹת מַעֲצָרָתָא:

בהרימכם את חלבו ממנו. לאחר
שתרימו תרומת מעשר ממנו: ונחשב.
המותר ללויים, חולין גמורין: כתבואת
גרן. לישראל, שלא תאמר הואיל וקראו
הכתוב תרומה, שנאמר כי את מעשר בני
ישראל אשר ירימו לה' תרומה, יכול יהא
כולו אסור, תלמוד לומר ונחשב ללויים
כתבואת גרן, מה של ישראל חולין אף
של לוי חולין:

לֹא יֵאָכְלֻתָּם אֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם

אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי שָׁכַר הוּא

לָכֶם חֵלֶף עֲבַדְתֶּם בְּאֶהֱלֹ

מוֹעֵד:

וְתִיכְלוּן יִתִּיָּה בְּכָל אֲתַר אֲתוּן וְאַנֶּשׁ

בְּתִיכוּן אֲרִי אֲגָרָא הוּא לְכוּן חֵלֶף

פְּלִחְנִכוּן בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא:

בְּכָל מְקוֹם. אִפִּילוּ בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת:

לֵב וְלֹא תִשְׁאֹר עָלָיו חֲטָא

בְּהָרִימְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ

וְאַתְּ קֹדֶשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא

תַּחֲלִלּוּ וְלֹא תִמּוּתוּ: (פפפ)

וְלֹא תִקְבְּלוּן עֲלוֹהֵי חֹבֵא

בְּאַפְרִשׁוֹתֶכֶּן יֵת שׁוֹפְרִיהַ מִנִּיהַ וְיֵת

קֹדֶשׁ דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תַחֲלִלוּן וְלֹא

תִּמּוּתוּן:

וְלֹא תִשְׂאוּ עָלֶיךָ חֵטָא וְגו'. הֵא אִם לֹא

תִּרְיִמוּ, תִשְׂאוּ חֵטָא: וְלֹא תִמּוּתוּ. הֵא אִם

תַּחֲלִלוּ תִמּוּתוּ: חֲסִלַת פִּרְשַׁת קִרַח: